

kapcsolatos tárgyi emlékeket gyűjtötte össze. A gyűjtemény különleges darabjai a régi vadászati segédeszközök. Az orvvadászat eszközeinek bemutatója erre a sajtóságnak, tiltott vadászati módra hívja fel a figyelmet.

A kiállításához kapcsolódik - külön rendszerezve - az erdő fáinak és a gombák különös világának szakszerű, hangulatos bemutatója.

A Blaskovich Kúriamúzeum Tápiószelén Magyarország egyetlen a második világháborút berendezésében is sértetlenül átvészelt kúriamúzeuma, amely a XIX. századi nemesi kúria világát idéző gyűjteménnyel rendelkezik. A Blaskovich fivérek vadászati hagyatéka a vadászatot mint életformát mutatja be. A vadászfelszerelések és a vadászati kellékek sorában 18-19. századi lőportartók, adagolók, egyéb vadászati kellékek találhatók. A múzeum igen gazdag régi vadászati témájú képzőművészeti és iparművészeti tárgyakban. Többek között itt látható a szkíta „aranszarvas” a galvanomásolata, amelyet Tápiószentmárton határában találtak.

A gyűjtemény rendkívül értékes darabjai a Blaskovich család vadásztrófeái és vadászfegyverei. A XVII. és XVIII. századból származó vadászfegyverek a család gyűjtőszünetedélyét igazolják.

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum első állandó vadászati kiállítása több mint száz éve, 1897-ben nyílt meg. A jelenlegi kiállítás végleges helyén fél évszázada került kialakításra. Az elmúlt években történt kiegészítés, átalakítás után napjainkban egyedülálló, reprezentatív a múzeum vadászati, vadászattörténeti kiállítása. A méltó környezet, a vadászat egyedülálló atmoszférája az elmúlt évtizedekben több alkalommal tette lehetővé a múzeumban hazai és nemzetközi vadászati, vadgazdálkodási rendezvények lebonyolítását. A gyűjtemény rendszeresen kerül mind a hazai mind a külföldi rangos kiállításokon bemutatásra.

A kiállítás a magyar vadászat történetét, kiemelkedő eseményeit tablón mutatja be. Az igen gazdag fegyvergyűjtemény legértékesebb darabja József főherceg vadászfegyvere, amelyet a múzeumnak adományozott és rajta bevésve az általa elejtett vad. A hangulatos diorá-

mák a különböző állatfajok élőhelyeit mutatják be. A diorámák képeit *Muray Róbert* festőművész készítette.

A megújított páratlanul gazdag, látványos, reprezentatív trófeabemutató több száz trófeából áll. Méltó környezetben, a kiállítás szentélyében került elhelyezésre az öt világrekord gímsszarvas trófea. A világrekord trófeák Magyarország nemzeti értékei. Így bárki is legyen az elejtő, a trófea az országban marad, hiszen közkinccs hogy mindenki gyönyörködhesse benne.

A gímtrófeák közvetlen szomszédságában a gyulaji és guthi világrekord dármtófeák láthatók. A martonvásári világrekord őzszak hazai őzállomány kiváló minőségét hirdeti.

A gyűjtemény értékes darabja a világrekord vadkanagyar, amelyet Budakeszin ejtettek el.

A vadászati kiállítás rendkívül gazdag régi képző- és iparművészeti gyűjteménnyel rendelkezik. 1996-ban a múzeum anyaga kibővült a kortárs vadász képzőművészek és iparművészek munkáival.

Dr. Ignác Magdolna

A selmeci nótákról

Az áprilisi számban ismertetett cd-lemez történetéhez

Bevezető

„A vén cigány mindennap egy nótát felejt el, s mindennap kevesebben vannak azok, kik még dalolni tudnak. Mi már dalolni sem tudunk. Egyrészt a most összejövő, ünneplő veteránoknak óhajunk emléket állítani, hogy maguk is emlékezzenek. Másrészt a jó barátság, az összetartozás, az önzetlen baráti szeretet ápolását tűztük ki célul akkor köztetek, mikor e kis gyűjteményt Nektek átadjuk.

Nem nyújthatunk annyit, amennyit szeretnénk, s nem adhatunk kifogástalant sem.

Egy régi letűnt világ reflex fénye van e dalokban, ezt akartuk rövid órákra visszacsalni – Apáink boldog korát. A testvériség zavartalan arany idejét, hol csak bulek, firma, és veteránok voltak. Fogadjátok szívesen e kis dalkoszorút!”

A gyűjtők

/A MI NÓTÁINK, 1911 SELMEC/

A nótákról

Az 1790-es évek elején tanult Selmecen az a bányaőtanácsos, aki a cenzorok felkérésére véleményezte az 1826-ban

Bécsben kinyomtatott első selmeci nótáskönyvet (Klänge aus der Teufe–Hangok a mélyből). Ebből megtudjuk, hogy diákkorukban ők is ezeket a dalokat énekelték, ill. ilyeneket, mert a gyűjtemény összeállítója saját szövegeket is fölvetett az anyagba. Vagyis nótáink egy része 200 évnél is öregebb! 1843-ban jelent meg a következő, újonnan szerkesztett könyvecske. (Erinnerung an Schemnitz–Vágy Selmec után), majd 1869-ben ismét újabb (Schemnitzer Akademische Lieder–A selmeci akadémikusok dalai). Ez a gyűjtemény a század végéig még további három kiadást ért meg, miközben, a közreadott nóták száma az 1826-os 24 db-ról száz fölé emelkedett. Időközben – a kiegyezés után – az oktatás nyelve Selmecen magyarrá vált, amivel megszűnt az Akadémia korábbi nemzetközi jellege. A német diákok 1872-ben feloszlatták a diákéletet korábban meghatározó szervezetüket a Burschenschaftot, s a vezetést átvette az Akadémiai Ifjúsági Kör. Szomorúan nézték ezt az akkori öregek, akik fájlalták a régi jó idők elmúlását, s hogy

„ne vesszen, ami drága”, 1898-ban kiadták az első kottás gyűjteményt (Glück auf! Wie die Alten Schemnitzer Schachttag hiltten – Jó szerencséd! Az öreg selmeciek így tartottak szakestélyt...) Ebben az időben bontották le Selmecen a Szélaknai kapun túl álló Schacht-kocsmát, a szakestélyek és a diákmulatozások szentélyét. A régi hagyományok alámerülni látszottak a diákság új találmánya, a Göregáborosmagyarnótás „Stájngrube-nakkösség” mellett. A hagyományok azonban erősek voltak. A 20. század elejéről kézzel írt és hektográffal sokszorosított gyűjtemények maradtak fenn, amelyekben egyre több dalszöveg magyar fordítása jelenti az igazi újdonságot.

Eljött a nagy háború, és 1918 decembere, amikor az akkor már főiskolai rangú évszázados iskola menekült Selmecről, hogy aztán félév múlva 1919 áprilisában Sopronban, az új otthonban kezdődjön meg újra a tanítás. A selmeci diákélet, s így a nótáskönyvek szerkesztése és kiadása Sopronban is folytatódott (1921-24; 1931; 1938-39-43), s közben 1931-re lényegében befejeződött a nóták magyarra fordítása. Az anyag korról korra változott, az összes lejegyzett dalok száma kb. 160 db, amiből nem egészen százat fordítottak le magyarra. Az új nótákkal együtt ma

120-130 dalunk van, s ezek közül csak kettő közismert, a Gaudeamus és a Ballag már a vén diák. Ez utóbbi is valószínűleg Selmecről terjedt el országszerte a ballagás szokásával együtt, 1870 után.

A II. világháború után, amikor a baloldali diktatúra, a háborúhoz hasonlító országpusztításba kezdett, a selmeci hagyományok továbbvitele lehetlenné vált. Az Ifjúsági Kör feloszlatta önmagát, s 1950-ben, a hagyományokhoz ragaszkodó diákok tucatjait zárták ki az egyetemről. A politikai hatalom a hagyományok minden formáját tiltotta és üldözte. A Bányamérnöki és a Kohómérnöki Kar erőszakos Miskolcra történő áttelepítésével az Alma Mater gyümölcsöző egységét vágta szét a hatalom, és a frissen szervezett Földmérőmérnöki Kart is Bp.-re helyezték át. A változások pusztító hatása minden téren érvényesült, így a diákéletben és a titokban szervezett összejöveteleken is. 1956-ban Sopronból az oktatói kar fele, a diákság 2/3-a távozott nyugatra, az iskola léte is kérdésessé vált. A kritikus helyzet 1957-ben, a Faipari Mérnöki Kar alapításával szűnt meg. A diákhagy-

ományok a hatvanas években a tiltott kategóriából a megtűrt dolgok közé kerültek, megkezdődhetett az újjáépítés. Az öreg firmák segítőkészsége nem ismert határt. A hatvanas évek végén már pezsgett minden. 1965-ben adta ki az OMBKE azt a gyűjteményt (*Gyulai Z.*: A mi nótáink), amelynek összeállítását már történeti kutatások is megelőzték. 1973-ban, Sopronban jelent meg egy 80 db nótát közreadó, diákszerkesztésű gyűjtemény, 1985-ben két dolgozat a nóták történetéről Miskolcon, majd 1990-ben egy 106 dalt tartalmazó kritikai összeállítás, szintén Sopronban. Akkoriban már szinte évről évre jelentek meg különböző terjedelmű és szerkesztésű nótáskönyvek a selmeci utódkarokon, bányavállalatoknál stb. Megjelentek a hanglemezek és pár éve a CD-k is, amelyek – mivel sajnos egyre kevesebben ismerik a kottát – immár nélkülözhetetlenek. Ezek sorában különös örömmel üdvözlöm ezt, a Székesfehérvári Főiskolai Kar Valétszalg alapításának 30. évfordulójára megjelenő összeállítást, s úgy is, mint az a hajdani diák, aki *Tamás László*, alias: Libella meghívására rendszeresen utaz-

tam Sopronból Székesfehérvárra, a „Geóba” nótát tanítani.

Kívánom a CD hallgatóinak – firmáknak és balekoknak – a nótahallgatás örömét, a repertoár megtanulását és végül a közös éneklés páratlan élvezetét!

Szemerey Tamás, alias: Kisfül

* * *

Hogy e kiadvány megjelenhetett köszönettel tartozunk *Gál Péter* és *Szemerey Tamás* uraknak a forrásanyag felkutatásáért és önzetlen átadásáért, *László Zsolt* és *Szabó Gyula* színművész uraknak a nagyszerű tolmácsolásért, a cantusoknak a régi, elfelejtett selmeci-soproni bursch nóták megtanulásáért, felénekléséért, és végül de nem utolsósorban a Selmeci Diákoknak.

„Minden pohár újat kíván,
S kedvünk nótára pendül.
Hát Cantus Praeses intonálj
Egy dalt a Selmeciekből!
A Neuschachtban is épp ilyen volt
Firmaőseink torka.
S ha itt lehetne valahány,
Először korsót fogna!”

Jó szerencsét! Világost a Geósnak!

A szerkesztő

A NAGYKUNSÁGI ERDÉSZETI ÉS FAIPARI RT.

PÁLYÁZATOT hirdet az Rt.

MONORI ERDÉSZETÉNEK IGAZGATÓI

munkaköre betöltésére

Pályázati feltételek:

- Erdőmérnöki diploma
- Legalább hároméves vezetői gyakorlat
- B kategóriás jogosítvány
- Számítástechnikai felhasználói gyakorlat
- Érvényes erkölcsi bizonyítvány
- Idegen nyelv társalgás szintű ismerete (német, angol, olasz) előnyt jelenthet az elbírálásnál.

H-5000 Szolnok, József A. út 34.

Telefon: (36) 56/512-110

Fax: (36) 56/512-120

A NAGYKUNSÁGI ERDÉSZETI ÉS FAIPARI RT. PÁLYÁZATOT hirdet az Rt. MONORI ERDÉSZETÉNEK IGAZGATÓI munkaköre betöltésére.

Pályázati feltételek:

- erdőmérnöki diploma
- legalább hároméves vezetői gyakorlat
- B kategóriás jogosítvány
- számítástechnikai felhasználói gyakorlat
- érvényes erkölcsi bizonyítvány
- idegen nyelv társalgás szintű ismerete (német, angol, olasz) előnyt jelenthet az elbírálásnál.

Amit nyújtani tudunk:

- versenyképes jövedelem
- szolgálati gépkocsi és mobil telefon használata
- továbbtanulási szándékot, illetve másoddiploma megszerzését támogatjuk.

A pályázatokat bizalmasan kezeljük.

A pályázat benyújtásának határideje – a lap megjelenésétől számított 15 nap – melyet kérünk „Pályázat” jellegre Hajdú József úr nevére megküldeni 5000 Szolnok, József A. út 34. szám alá.